

Kitabu cha Danieli - Nambari Mia Moja na Kumi na Tano

Kufunua Sifa za Kinabii za Kizazi cha Mwisho

Jeff Pippenger

2024-03-04

Katika kizazi cha mwisho cha watu wanaopitwa kando, sifa fulani za kinabii hutambuliwa. Basi ni kizazi cha nyoka, kwa maana wameunda tabia ya Shetani. Ni kizazi cha wazinzi, kwa kuwa wamefanya miungano isiyotakaswa na maadui wa Mungu. Wamefikia hatua kwamba wanaona, lakini hawawezi kuelewa; wanasikia, lakini hawawezi kutambua, kwa maana hawajaongoka, jambo ambalo linaonyeshwa kama mioyo yao ikinenepa. Musa ndiye aliyekuwa wa kwanza kulishughulikia jambo hili.

Musa akawaita Waisraeli wote, akawaambia, Mmeona yote aliyoyafanya Bwana mbele ya macho yenu katika nchi ya Misri kwa Farao, na kwa watumishi wake wote, na kwa nchi yake yote; majaribu makuu ambayo macho yenu yameyaona, ishara, na miujiza ile mikubwa; lakini Bwana hajawapa moyo wa kuelewa, macho ya kuona, na masikio ya kusikia, hata leo. Kumbukumbu la Torati 29:2-4.

Katika kutajwa kwa kwanza kwa hali ya Laodikia ya kuona na kusikia, kile ambacho watu wa Mungu hawawezi kukiona ni ishara na maajabu ya historia yao ya msingi. Yeremia anatambua jambo hilo kama sifa ya “wanawali wapumbavu,” katika siku za mwisho, na kama uwakilishi wa kukataa kwa wanawali wapumbavu kukubali ujumbe wa malaika watatu, unaoanza kwa tangazo la malaika wa kwanza la kumcha Mungu Muumba. Kwa sababu ya uasi huu hawapokei mvua ya mwisho.

Tangazeni haya katika nyumba ya Yakobo, na yatangazeni katika Yuda, mkisema, Sikieni sasa haya, enyi watu wapumbavu na wasio na ufahamu; wenye macho, lakini hawaoni; wenye masikio, lakini hawasikii: Je, hamniogopi mimi? asema Bwana; hamtetemeki mbele za uso wangu, niliyeuweka mchanga kuwa mpaka wa bahari kwa amri ya milele, kwamba haiwezi kuuvuka; na ijapokuwa mawimbi yake yanajitupa, hayashindi; na ijaponguruma, hayawezi kuuvuka? Lakini watu hawa wana moyo wa ukaidi na wa uasi; wamekengeuka na kuondoka. Wala hawasemi mioyoni mwao, Tumche sasa Bwana Mungu wetu, atupaye mvua, ya awali na ya mwisho, kwa majira yake; hututunzia majuma yaliyowekwa ya mavuno. Maovu yenu yamegeuza mbali mambo haya, na dhambi zenu zimewazuia mema kuwafikia. Yeremia 5:20-25.

Ezekieli anawatambulisha wale wanaoonyesha sifa za kuona bila kuelewa kuwa ni nyumba ya uasi. Wao ni nyumba ya uasi wanaokataa kuona historia ya misingi yao, ambao ni wanawali wapumbavu, na hawajaongoka kwa sababu wanaukataa ujumbe wa kwanza wa malaika; kukataa huo ni kukataa wa pili na wa tatu pia, kwa maana usipokubali ujumbe wa kwanza wa malaika, huwezi kukubali wa pili wala wa tatu. Katika hali hii, wanawali hawa wananyimwa mvua ya

masika wakati wa kipindi cha mvua ya masika. Baada ya Yesu kushughulikia sifa hii katika simulizi lake, akaendelea kutoa mfano wa mpanzi.

Lakini heri macho yenu, kwa kuwa yanaona; na masikio yenu, kwa kuwa yanasikia. Kwa maana, kwa hakika nawaambia, kwamba manabii wengi na watu wa haki walitamani kuyaona mambo mnayoona, wala hawakuyaona; na kuyasikia mambo mnayosikia, wala hawakuyasikia. Sikilizeni basi mfano wa mpanzi. Mtu anaposikia neno la ufalme, asipolielewa, huja yule mwovu, akalinyakua lile lililopandwa moyoni mwake. Huyu ndiye aliyepokea mbegu kando ya njia. Na yeye aliyepokea mbegu penye miamba, huyu ndiye asikiaye neno, na mara hulipokea kwa furaha; walakini hana mizizi ndani yake, hudumu kwa muda; na ikitokea dhiki au mateso kwa ajili ya neno, mara hujikwaa. Naye aliyepokea mbegu kati ya miiba ni yule asikiaye neno; kisha fadhaa za dunia hii na udanganyifu wa mali hukaba neno, naye akawa asiyezaa matunda. Bali yeye aliyepokea mbegu katika udongo mzuri ni yule asikiaye neno na kulielewa; huyo huzaa matunda, akatoa, wengine mara mia, wengine mara sitini, na wengine mara thelathini. Akawaambia mfano mwingine, akisema, Ufalme wa mbinguni umefanana na mtu aliyepanda mbegu njema katika shamba lake; lakini watu walipokuwa wamelala, adui yake akaja, akapanda magugu kati ya ngano, akaenda zake. Na miche ilipochipuka na kutoa matunda, ndipo magugu pia yakaonekana. Basi watumwa wa mwenye nyumba wakamjia, wakamwambia, Bwana, je, hukupanda mbegu njema katika shamba lako? Basi magugu yametoka wapi? Akawaambia, Adui amefanya jambo hilo. Watumwa wakamwambia, Je! wataka twende tukayakusanye? Akasema, La; msije mnapoyakusanya magugu mkang'oa pamoja nayo ngano. Viacheni vyote vikue pamoja hata wakati wa mavuno; na wakati wa mavuno nitawaambia wavunaji, Yakusanyeni kwanza magugu, myafunge vifungu kwa kuyateketeza; bali mkusanyeni ngano ghalani mwangu. Mathayo 13:16-30.

Wapumbavu ni magugu, na wenye hekima ni ngano. Katika mfano wa wanawali kumi, kuwa na mafuta ndiko kunakoonyesha tofauti kati ya makundi mawili, na kwa upande wa ngano na magugu, inategemea iwapo mbegu, ambayo ni neno, inaeleweka. Kutajwa kwa kwanza kwa kundi ambalo halitaona na hivyo kuelewa, kulikofanywa na Musa, kunaweka ujumbe unaopaswa kueleweka kuwa ni ishara na maajabu ya historia ya msingi. Marejeo ya mwisho ya kinabii kuhusu vipengele vya upofu wa nyumba ya waasi, yaliyotolewa na Ellen White, yanaonyesha kwamba macho yaliyobarikiwa kuona kile ambacho watu wote wenye haki walitamani kukiona yaliona historia ya harakati ya Millerite.

Jumbe zote zilizotolewa kuanzia mwaka 1840 hadi 1844 zitiwe msisitizo sasa, kwa kuwa kuna watu wengi ambao wamepoteza mwelekeo. Jumbe hizo zifikishwe katika makanisa yote.

Kristo alisema, 'Heri macho yenu, kwa kuwa yanaona; na masikio yenu, kwa kuwa yanasikia. Kwa maana, amin, nawaambia ninyi, ya kwamba manabii wengi na wenye haki walitamani kuyaona mambo mnayoyaona, wala hawakuyaona; na kuyasikia mambo mnayoyasikia, wala hawakuyasikia' [Mathayo 13:16, 17]. Heri macho yaliyoona mambo yaliyoonekana mwaka 1843 na 1844. Manuscript Releases, juzuu ya 21, 436, 437.

Yesu daima huonyesha mwisho kupitia mwanzo, na rejeo la kwanza ni kuhusu wale walio na macho, lakini hawaoni wala kuelewa, na rejeo la mwisho linabainisha kwamba historia ya msingi

ya nyumba ya uasi haionekani, na kwa hiyo hukataliwa, na hivyo huwazuia wapumbavu kutambua mvua ya mwisho. Historia ya 1840-1844 ilifananishwa na ukombozi wa Israeli wa kale kutoka katika utumwa wa Misri. Kushindwa kwa Israeli wa kale kupita jaribu la mwanzo kuliwaleta Kadeshi, ambako walikubali taarifa ya uongo ya wapelelezi kumi na wakamchagua kiongozi mpya wa kuwarejesha Misri. Miaka arobaini baadaye walirudishwa Kadeshi, na Musa akashindwa kwa kuupiga Mwamba mara ya pili.

Ingawa Musa alishindwa, Yoshua aliendelea kuwaongoza kuingia katika Nchi ya Ahadi. Jaribio la mwisho huko Kadeshi lilihusishwa na uasi mkubwa, maana Yesu siku zote huonyesha mwisho kwa mwanzo, na uasi wa wapelelezi kumi huko Kadeshi mwanzoni mwa miaka arobaini, na pia mwishoni mwa miaka arobaini, unaonyesha uasi mkubwa huko Kadeshi. Hata hivyo, licha ya uasi wa Musa huko Kadeshi, maono ya kuingia katika Nchi ya Ahadi hayakucheleweshwa tena.

Katika uasi wa mwaka 1863, uliosababisha uasi ulioongezeka wa mwaka 1888, uliosababisha uasi ulioongezeka wa mwaka 1919, ambao ulifikia kilele katika uasi wa mwaka 1957, Yesu aliurudisha Uadventista wa Laodikia Kadeshi. Aliwarudisha kwenye historia ambapo malaika wa tatu aliwasili na kuanza mchakato wa kujaribu uliodhihirisha hatimaye uasi wa 1863, na hukumu ya kutangatanga katika jangwa la Laodikia. Malaika wa tatu aliingia katika kipindi cha mwisho cha historia ya Uadventista wa Laodikia mnamo 11 Septemba 2001 wakati malaika hodari wa Ufunuo kumi na nane, ambaye ni malaika wa tatu, alishuka. Kisha akatangaza kwamba Babeli imeanguka, kama ilivyofananishwa na kuangushwa kwa mnara wa Nimrodi, wakati minara ya Jiji la New York ilipoangushwa.

Ujumbe wa malaika wa tatu hautaeleweka; nuru itakayoangaza dunia kwa utukufu wake itaitwa nuru ya uongo na wale wanaokataa kutembea katika utukufu wake unaosonga mbele.
Review and Herald, 27 Mei 1890.

Kama ilivyokuwa kwa Israeli wa kale, ndivyo ilivyo kwa Israeli ya leo. Kizazi kilichoshuhudia tarehe 11 Septemba 2001 ndicho kizazi cha mwisho. Yesu, alipotaja "kizazi hiki" katika Luka sura ya ishirini na moja, alikitambulisha kizazi hicho kuwa wale watakaokuwa hai wakati mbingu na nchi zitakapopita, jambo linalotokea wakati wa Kurudi kwa Pili. Kizazi hicho kitakachoishi kushuhudia kurudi kwa Kristo kitakuwa kimeutambua ishara inayowathibitishia kwamba wao ndio kizazi cha mwisho. Watajua na kufahamu kwamba wao ndio wanaoishi wakati ambapo "athari ya kila maono" haitacheleweshwa tena.

Yesu alipokuwa akitoka hekaluni pamoja na wanafunzi, walimuuliza awaeleze alimaanisha nini kwa maelezo Yake kuhusu uharibifu wa hekalu. Mazungumzo hayo yalikuwa mfano wa yale ambayo wanafunzi Wake watakuwa nayo katika kizazi cha mwisho. Wanafunzi walitaka kuelewa alikusudia nini kwa kile alichokuwa akifundisha mara kwa mara kwamba kanisa la Waadventista la Laodikia litasombwa mbali wakati wa sheria ya Jumapili ijayo hivi karibuni, kwa kuwa waabudu waliomo humo watatapikwa nje ya kinywa Chake, wala hawatakuwa tena wale wanaonena kwa niaba Yake.

Katika kuwajibu wanafunzi, Yesu alieleza maangamizi ya Yerusalemu na historia iliyofuatia, hadi mwisho wa dunia. Baada ya kuonyesha muhtasari wa historia hadi aya ya kumi na tisa, kisha

anazungumzia maangamizi ya Yerusalemu, maangamizi ambayo yangeweza kutokea wakati wa kusulubishwa, lakini kwa rehema na uvumilivu wa Mungu yaliahirishwa kwa takriban miaka arobaini. Mwisho wa miaka ile arobaini kungekuwepo mabaki ambayo yangeepuka maangamizi hayo, lakini tu ikiwa wangeitambua ishara aliyotoa wakati huo.

Mwanzoni mwa Israeli ya kale kulikuwa na kipindi cha miaka arobaini, ambacho kilianza na hukumu juu ya uasi wa wapelelezi kumi; hukumu hiyo iliahirishwa kwa miaka arobaini kwa sababu ya maombezi ya Musa. Mwishoni mwa Israeli ya kale kulikuwa na hukumu juu ya uasi wa msalaba; hukumu hiyo iliahirishwa kwa miaka arobaini kwa sababu ya maombezi ya uvumilivu na rehema za Kristo. Katika historia zote mbili kulikuwa na mabaki yaliyonusurika. Yesu daima hutoa mfano wa mwisho wa jambo kwa kutumia mwanzo wa jambo hilo.

Yesu alizungumzia ishara inayohusishwa na uharibifu wa Yerusalemu na akaijeleza kuwa ni "siku za kisasi."

Na mtakapoona Yerusalemu imezungukwa na majeshi, ndipo jueni kwamba ukiwa wake umekaribia. Basi wale walioko Uyahudi wakimbilie milimani; na wale walioko katikati yake watoke nje; wala wale walioko mashambani wasiingie humo. Kwa kuwa hizi ndizo siku za kisasi, ili mambo yote yaliyoandikwa yatimizwe. Luka 21:20-22.

"Siku ya kisasi" ni mapigo saba ya mwisho, na kwa sababu hii Dada White analinganisha uharibifu wa Yerusalemu na hukumu ya utekelezaji ya Mungu katika siku za mwisho.

Karibieni, enyi mataifa, msikie; sikilizeni, enyi watu: dunia na isikie, na vyote vilivyo ndani yake; ulimwengu, na vitu vyote vitokavyo ndani yake. Kwa kuwa hasira ya Bwana imo juu ya mataifa yote, na ghadhabu yake juu ya majeshi yao yote: amewaangamiza kabisa, amewatoa ili wachinjwe. Waliouawa wao pia watatupwa nje, na uvundo wao utapanda kutoka katika mizoga yao, na milima itayeyuka kwa damu yao. Na jeshi lote la mbinguni litasambaratika, na mbingu zitakunjwa pamoja kama gombo: na jeshi lao lote litaanguka, kama jani liangukavyo kutoka mzabibu, na kama tini iangukayo kutoka mtini. Kwa maana upanga wangu utaloweshwa mbinguni: tazama, utashuka juu ya Idumea, na juu ya watu wa laana yangu, kwa hukumu. Upanga wa Bwana umejawa damu, umenoneshwa kwa mafuta, pamoja na damu ya wana-kondoo na mbuzi, pamoja na mafuta ya figo za kondoo dume: kwa kuwa Bwana ana dhabihu huko Bozra, na machinjo makuu katika nchi ya Idumea. Na ng'ombe-mwitu watashuka pamoja nao, na ndama pamoja na mafahali; na nchi yao italoweshwa damu, na mavumbi yao yatanepeshwa kwa mafuta. Kwa maana ni siku ya kisasi cha Bwana, na mwaka wa malipo kwa ajili ya ugomvi wa Sayuni. Isaya 34:1-8.

Yesu alitoa hotuba yake ya kwanza hadharani huko Nazareti, akijitangaza kuwa Masihi. Hotuba hiyo iliongozwa kinabii na kanuni ya kutajwa kwa mara ya kwanza. Somo alilochagua lilibainisha kwamba kazi yake ilijumuisha kutangaza "siku ya kisasi cha Bwana." Ambayo, kulingana na Isaya, pia ni "mwaka wa malipo kwa ajili ya shauri la Sayuni."

Huko Nazareti ndiko Kristo alianza huduma Yake ya hadharani na kujitangaza kuwa Masihi. Wakati huo waliomsikia maneno Yake, lakini hawakutambua, walijaribu kumuua kwa kumtupa chini kutoka juu ya mlima. Mwanzo wa huduma Yake uliashiriwa na jaribio la watu wa mji Wake

wa nyumbani kumuua, na mwisho wa huduma Yake watu Wake walimuua. Lengo la huduma Yake lilikuwa kujitambulisha kuwa Masihi; akawa Masihi alipopakwa mafuta katika ubatizo Wake. Katika ubatizo Wake ishara ya kimungu ilishuka kuthibitisha utimilifu wa unabii wa kuja kwa Masihi. Tarehe 11 Agosti, 1840 ishara ya kimungu ilishuka kuthibitisha unabii wa ujumbe wa mtihani wa historia hiyo. Na tarehe 11 Septemba, 2001 ishara ya kimungu ilishuka kuthibitisha ujumbe uliotabiriwa wa historia hiyo, ambao ni ujumbe wa mvua ya masika.

Baada ya kuhudumu siku mbili pamoja na Wasamaria, Yesu aliwaacha akaendelea na safari yake kwenda Galilaya. Hakukawia Nazareti, ambako alitumia ujana wake na mwanzo wa utu uzima wake. Mapokezi aliyoyapata katika sinagogi humo, alipotangaza kuwa yeye ndiye Mtiwa Mafuta, yalikuwa mabaya sana hivi kwamba akaamua kutafuta maeneo yenye tija zaidi, kuhubiria masikio yatakayosikiliza, na mioyo itakayopokea ujumbe wake. Aliwaambia wanafunzi wake kwamba nabii hana heshima katika nchi yake mwenyewe. Kauli hii inaonyesha ile hali ya kusita ya kiasili ambayo watu wengi wanayo ya kutambua ukuaji wa ajabu na wa kupongezwa katika mtu ambaye ameishi miongoni mwao bila mbwembwe, na ambaye wamemjua kwa karibu tangu utotoni. Wakati huohuo, watu haohao wanaweza kusisimka kupita kiasi juu ya madai makubwa ya mgeni na mtafuta bahati. Roho ya Unabii, juzuu ya 2, 151.

Katika Luka sura ya ishirini na moja, Kristo anawatambua elfu mia arobaini na nne, yaani kizazi cha mwisho kisichokufa. Anafanya hivyo kwa kuwasilisha historia iliyoanza na ziara yake ya mwisho katika kile kilichokuwa hapo awali nyumba ya Baba yake, lakini baadaye kikawa nyumba ya Wayahudi. Katika simulizi la historia aliyoanza kuwasilisha, alifikia hatua ambapo Yerusalemu, na Hekalu ambalo wanafunzi walitaka kujua habari zake, vilipaswa kuharibiwa (mwaka 70 BK). Aliutambua uharibifu huo kuwa siku za kisasi, ambazo zilikuwa sehemu ya tangazo lake la mwanzo la huduma yake. "Siku za kisasi" hizo ziliwakilisha si tu uharibifu wa Yerusalemu katika mwaka 70, bali pia wakati wa ghadhabu ya Mungu kama unavyoakisiwa katika mapigo saba ya mwisho.

Kwa maana hii ni siku ya Bwana Mungu wa majeshi, siku ya kisasi, ili ajilipize kisasi juu ya watesi wake; na upanga utakula, utashiba na kulewa kwa damu yao; kwa maana Bwana Mungu wa majeshi ana dhabihu katika nchi ya kaskazini kando ya mto Frati. Yeremia 46:10.

"Siku ya kisasi" juu ya Babeli, inayowakilishwa na "dhabihu katika nchi ya kaskazini kando ya mto Frati," huanza wakati wa sheria ya Jumapili inayokuja hivi karibuni.

Kwa sababu ya hasira ya Bwana haitakaliwa, bali itakuwa ukiwa kabisa; kila apitaye karibu na Babeli atastaajabu, na atapiga mluzi juu ya mapigo yake yote. Jipangeni kuishambulia Babeli pande zote; ninyi nyote mpindao upinde, ipigeni mishale; msiache mshale hata mmoja; kwa maana ametenda dhambi juu ya Bwana. Mpigeni kelele pande zote juu yake; ameutoa mkono wake; misingi yake imeanguka, kuta zake zimebomolewa; kwa kuwa hili ni kisasi cha Bwana; mchukueni kisasi juu yake; kama alivyo tenda, mtendeni vivyo hivyo. Kateni mpandaji kutoka Babeli, na yeye ashikaye mundu wakati wa mavuno; kwa sababu ya hofu ya upanga wa kuonea watageuka kila mmoja kwa watu wake, nao watakimbia kila mmoja nchi yake. Israeli ni kondoo aliye tawanyika; simba wamemfukuza; kwanza mfalme wa Ashuru amemla; na

mwisho Nebukadneza huyu mfalme wa Babeli amevunja mifupa yake. Kwa hiyo, Bwana wa majeshi, Mungu wa Israeli, asema hivi; Tazama, nitamwadhibu mfalme wa Babeli na nchi yake, kama nilivyomwadhibu mfalme wa Ashuru. Nami nitamrejsha Israeli tena kwenye makao yake, naye atapata malisho katika Karmeli na Bashani, na nafsi yake itashiba katika mlima wa Efraimu na Gileadi. Siku zile, na wakati ule, asema Bwana, uovu wa Israeli utatafutwa, wala hautakuwapo; na dhambi za Yuda, wala hazitapatikana; kwa kuwa nitawasamehe wale niliowahifadhi. Pandeni juu ya nchi ya Merathaimu, naam, juu yake, na juu ya wakaaji wa Pekodi; iharibuni na kuiangamiza kabisa nyuma yao, asema Bwana, na fanyeni sawasawa na yote niliyokuamuru. Sauti ya vita imo katika nchi, na ya uharibifu mkuu. Jinsi gani nyundo ya dunia yote imekatwa vipande vipande na kuvunjika! Imekuwaje kwamba Babeli imekuwa ukiwa kati ya mataifa! Nimekutega mtego, nawe pia umenaswa, Ee Babeli, nawe hukujua; umeonekana, tena umekamatwa, kwa sababu umeshindana na Bwana. Bwana amefungua ghala lake la silaha, na ametoa silaha za ghadhabu yake; kwa kuwa hili ndilo tendo la Bwana Mungu wa majeshi katika nchi ya Wakaldayo. Ijieni juu kutoka mipaka ya mbali kabisa, ifungueni maghala yake; mtlundikie marundo juu yake, na muiangamize kabisa; asiwe na chochote kitakachosalia. Uwachinjeni mafahali wake wote; watelemke kwenda kuchinjwa; ole wao! kwa maana siku yao imekuja, wakati wa kujiliwa kwao. Sauti ya wakimbiao na waokokao kutoka katika nchi ya Babeli, ili watangaze Sayuni kisasi cha Bwana Mungu wetu, kisasi cha hekalu lake. Wakusanyeni wapiga upinde juu ya Babeli; ninyi nyote mpindao upinde, ipigeni kambi kuizunguka; asiokoke mtu yeyote; mmlipize kulingana na kazi yake; kwa kadiri ya yote aliyoyatenda, mtendeni vivyo hivyo; kwa kuwa amejivuna juu ya Bwana, juu ya Mtakatifu wa Israeli. Yeremia 50:13-29.

Uharibifu wa Yerusalemu katika mwaka wa 70 BK unawakilisha hukumu ya utekelezaji juu ya kahaba wa Babeli, inayoanza na sheria ya Jumapili itakayokuja hivi karibuni nchini Marekani. Yesu alijua kwamba alikuwa akiutambulisha mwaka wa 70 BK kuwa sheria ya Jumapili itakayokuja hivi karibuni, kwa maana Yeye ndiye mwandishi wa Neno Lake, naye ndiye Neno. Ni muhimu kutambua muktadha wa unabii ambao Yesu anaoutoa katika Luka sura ya ishirini na moja, ili kuelewa ni ishara gani inayoonyesha kwamba kizazi cha mwisho kimewasili.

Tutaendelea na utafiti huu katika makala ijayo.

Kuja kwa Kristo kutafanyika katika kipindi cha giza kali zaidi katika historia ya dunia hii. Siku za Nuhu na za Lutu zinaonyesha hali ya dunia kabla tu ya kuja kwa Mwana wa Adamu. Maandiko, yakielekeza mbele hadi wakati huu, yanatangaza kwamba Shetani atafanya kazi kwa uweza wote na 'kwa udanganyifu wote wa udhalimu.' 2 Wathesalonike 2:9, 10. Kazi yake inaonekana waziwazi kupitia giza linaloongezeka kwa kasi, makosa lukuki, uzushi, na udanganyifu wa siku hizi za mwisho. Siyo tu kwamba Shetani anaiteka dunia, bali udanganyifu wake unatia chachu makanisa yanayodai kuwa ya Bwana wetu Yesu Kristo. Ukengeufu mkuu utaendelea na kugeuka kuwa giza nene kama usiku wa manane. Kwa watu wa Mungu itakuwa usiku wa majaribu, usiku wa kilio, usiku wa mateso kwa ajili ya kweli. Lakini kutoka katika huo usiku wa giza, nuru ya Mungu itang'aa.

Yeye hufanya 'nuru ing'ae kutoka gizani.' 2 Wakorintho 4:6. Wakati 'dunia ilikuwa bila umbo, tena tupu; na giza lilikuwa juu ya uso wa vilindi,' 'Roho wa Mungu alikuwa akitanda juu ya uso

wa maji. Na Mungu akasema, 'Iwepo nuru; kukawa na nuru.' Mwanzo 1:2, 3. Vivyo hivyo katika usiku wa giza la kiroho, neno la Mungu hutoka likisema, 'Iwepo nuru.' Kwa watu wake anasema, 'Inuka, uangaze; kwa kuwa nuru yako imekuja, na utukufu wa Bwana umekuzukia.' Isaya 60:1.

"Tazama,' yasema Maandiko, 'giza litaifunika nchi, na giza nene watu; lakini Bwana atakuzukia, na utukufu wake utaonekana juu yako.' Aya ya 2. Kristo, mng'ao wa utukufu wa Baba, alikuja ulimwenguni kama nuru ya ulimwengu. Alikuwa kumwakilisha Mungu kwa wanadamu, na juu Yake imeandikwa kwamba alipakwa mafuta 'kwa Roho Mtakatifu na kwa nguvu,' na 'alizinguka akitenda mema.' Matendo 10:38. Katika sinagogi la Nazareti alisema, 'Roho wa Bwana yu juu Yangu, kwa sababu amenipaka mafuta niwahubiri maskini habari njema; amenituma kuwaponya waliovunjika mioyo, kuhubiri kufunguliwa kwa wafungwa, na vipofu wapate kuona tena, kuwaweka huru waliopondeka, kuhubiri mwaka wa Bwana uliokubalika.' Luka 4:18, 19. Hii ilikuwa kazi aliyowaagiza wanafunzi Wake kuifanya. 'Ninyi ni nuru ya ulimwengu,' akasema. 'Vivyo hivyo nuru yenu iangaze mbele ya watu, ili waone matendo yenu mema, na wantukuze Baba yenu aliye mbinguni.' Mathayo 5:14, 16." Manabii na Wafalme, 217, 218.